

Planetary Health Report Card (Tıp Fakültesi):

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2022-2023 Yazar Takımı:

- Öğrenciler: Yaren Kandaz, Nisa Nur Usta, Aylin Yıldırım, Serdar Eren İpeker, Melek Şahin, Zeynep Gün, Elif Çakmak, Hanife Gül Yıldırım, Gül Müşerref Kırkağaç, Ahmet Pekşen, Sıla Gürbüz
- Fakülte mentörü: Selçuk Akturan, Ayşenur Duman
- Birincil İletişim kurulacak kişi: Yaren Kandaz yarenkkandaz@gmail.com

Sonuçların Özeti

Genel	D
Müfredat	C
<ul style="list-style-type: none">• KTÜ Tıp Fakültesinin müfredatı gezegensel sağlığa ilişkin içerikleri yetersiz bir şekilde barındırmaktadır ve dikey entegresinde eksiklikler vardır. Gezegensel Sağlığa müfredata geçen yıldan daha fazla yer verilmiştir,• Öneriler : KTÜ Tıp Fakültesinin müfredatında disiplinlerarası bir yaklaşımla içeriği tasarlanmış bir eğitim programına ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun yanında, eğiticilerin kendi müfredat geliştirme faaliyetleri sırasında konuları sorumlu oldukları eğitim programlarında ele almaları konusunda yetkinliklerini artıracak eğitici eğitimlerinin müfredat geliştirme faaliyetlerini destekleyeceği düşünülmektedir. Eğiticilerin sözel olarak bahsettiği gezegensel sağlık ve iklimin insan sağlığı üstündeki etkileri konularını daha sistematik bir şekilde müfredatlarına dahil edebilecekleri düşünülmektedir.	
Disiplinler Arası Araştırma	D
<ul style="list-style-type: none">• KTÜ Tıp Fakültesinde Gezegensel Sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırmalar Halk Sağlığı departmanı ile sınırlıdır. Ve mevcut faaliyetlerinin öğretim üyeleri ve öğrenciler için Gezegensel Sağlıkla ilişkili fırsatlar sunma çabalarının şimdiye kadar olmadığı görülmüştür.• Öneriler: KTÜ Tıp Fakültesinde gezegensel sağlığa yönelik, öğrenci ve öğretim üyelerinin fikirlerini paylaştıkları, bu konularda çalışma yapmak isteyen öğrencileri araştırmacılarla buluşturan platformlar oluşturulmasını önermekteyiz.	
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk	D-
<ul style="list-style-type: none">• Tıp fakültesinin gezegensel sağlık ile ilgili halka veya hastalara yönelik eğitici faaliyetler (kurslar, eğitici materyal paylaşımı, vb.) düzenlenmemektedir. Tıp fakültesine bağlı bulunan hastane ve diğer birimlerde sıfır atık politikası, enerji ve su tasarrufu konusunda farkındalığı artıracak dokümanlar paylaşmaktadır.• Öneriler: KTÜ Tıp Fakültesi'nin, paydaşlarının gezegensel sağlığa yönelik farkındalıklarını artırarak, konu ile ilişkili işbirliğini artıracak girişimlerde bulunmasını önermekteyiz.	
Öğrenci Girişimlerine Destek	D-
<ul style="list-style-type: none">•KTÜ Tıp fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı gezegensel sağlık ile ilgili araştırma yapmak isteyen öğrencilere fırsatlar sunmaktadır. Tıp fakültesinde araştırmacıların öğrencileri dahil edebilecekleri çalışmalarını duyurdukları bir sistem vardır ancak gezegensel sağlık özelinde projeler geliştirmeyi teşvik edecek, yol gösterecek bir danışmanlık sistemi bulunmamaktadır.• Öneriler: KTÜ Tıp Fakültesi'nin çeşitli disiplinlerden eğiticiler ve öğrencilerin katılımını sağlayarak 'Gezegensel Sağlık birimini kurmasını önermekteyiz. Bu birimin başlıca iş tanımları arasında gezegensel sağlık farkındalıklarını tüm paydaşlarda artırma ve öğrencilere yönelik danışmanlık verme yer almalıdır.	
Kampüs'ün Sürdürülebilirliği	D-
<ul style="list-style-type: none">• Kampüsün olumsuz çevresel etkileri en aza indirecek "Sıfır Atık Koordinatörlüğü" gibi birimlerinin olduğu, ancak çevresel etkileri bütüncül değerlendiren bir yaklaşımın olmadığı görülmektedir.• Öneriler: Kurumun sürdürülebilirliği sağlayacak politikaları geliştirmek için tüm paydaşlar ve konunun uzmanlarının katılımıyla 'arama konferansı' gerçekleştirmesini önermekteyiz. Ortaya çıkacak veriler le hedefler belirlenmesi, politikalar geliştirilmesini önermekteyiz. Tüm bu politikaların sürdürülebilirliğini sağlayacak, bütüncül bir yaklaşımla süreci yönetecek bir birimin kurulmasını önermekteyiz	

Amaç Bildirisi

Gezegensel Sağlık , İnsan Sağlığıdır.

Planetary Health Alliance , gezegensel sağlığı “İnsanların sorumlu olduğu dünya'nın doğal sistemlerindeki bozulmalarının , insan sağlığı ve dünya üzerindeki tüm canlılar ve yaşamları üzerindeki etkilerini analiz etmeye ve ele almaya odaklanan çözüm odaklı, disiplinler arası bir alan ve sosyal hareket” olarak tanımlıyor. Bu özellikle geniş bir tanımdır ve su kıtlığı, değişen gıda sistemleri, kentleşme, biyolojik çeşitlilikteki değişimler, doğal afetler, iklim değişikliği, değişen arazi kullanımı ve arazi örtüsü, değişen biyo-jeo-kimyasal akışlar ve küresel kirlilik dahil olmak üzere çevre sağlığını etkileyebilen birçok yönü kapsamayı amaçlamaktadır. İnsanlığın sağlığı çevremize bağlıdır ve çevremiz hızla ve yıkıcı bir biçimde değişmektedir. Dünya Sağlık Örgütü iklim değişikliğini “21. yüzyılda küresel sağlığa yönelik en büyük tehdit” olarak adlandırsa da, birçok tıp fakültesinin kurumsal öncelikleri, insan sağlığına yönelik bu tehlikenin aciliyetini yansıtmamaktadır.

Geleceğin sağlık profesyonelleri olarak, insan kaynaklı çevresel değişikliklerin hastalarımızın sağlığı üzerindeki etkilerini ele almaya hazır olmalıyız. Bu hazırlık tıp eğitimimizi veren kurumların elindedir. Tıp öğrencilerini iklim değişikliği ve diğer insan kaynaklı çevresel değişikliklerin sağlık üzerindeki etkileri konusunda eğitmekten, sağlık etkilerini ve çözümlerini daha iyi anlamak için araştırmalar yapmaktan, ilgili öğrenci girişimlerini desteklemekten, mümkün olduğunca sürdürülebilir uygulamaları benimsemekten, çevresel tehditlerden en çok etkilenen çevredeki topluluklarla ilişki kurmaktan kurumlarımızı sorumlu tutmamız zorunludur. İklim değişikliği ve çevresel tehditler savunmasız nüfusları orantısız bir şekilde etkilediğinden (örneğin, beyaz olmayan topluluklar, sağlık tehditlerine duyarlı yaşlı yetişkinler ve kaynaklar yönünden fakir ortamlardaki bireyler), bu konular doğası gereği eşitlik ve adalet sorunlarıdır.

Tıp fakülteleri arasında gezegen sağlığı bilincini ve sorumluluğu artırmak amacıyla, tıp öğrencilerinin uluslararası düzeyde kullanabilecekleri ve kendi kurumlarına yıllık bazda not vermek ve bunları karşılaştırmak için kullanabilecekleri bir Gezegen Sağlığı Karnesi oluşturduk. Tıp öğrencileri tarafından yönlendirilen bu girişim, tıp fakültelerini ulusal ve uluslararası olarak beş ana kategori alanında ayrı ölçekler temelinde karşılaştırmayı amaçlamaktadır: 1) gezegensel sağlık müfredatı, 2) sağlık ve çevrede interdisipliner araştırma, 3) öğrenci gezegen sağlığı girişimleri için fakülte desteği ve 4) çevresel sağlık etkilerine odaklanan toplumsal hizmet çalışmaları 5) tıp fakültesi kampüsünün sürdürülebilirliğidir.

Tanımlar ve Diğer Hususlar

- **Gezegensel Sağlık:** "Planetary Health Alliance " tarafından "insan uygarlığının sağlığı ve bağlı olduğu doğal sistemlerin durumu" olarak tanımlanmaktadır. Örneğin, iklim değişikliği, azalan biyoçeşitlilik, ekilebilir arazi ve tatlı su kıtlığı ve kirlilik gibi konuların tümü gezegensel sağlık alanına girer. Hem gezegensel sağlık hem de geleneksel "çevre sağlığı", aşırı sıcaklıklar, kimyasallar, vektör kaynaklı hastalıklar vb. dahil olmak üzere insan sağlığı ile dış çevre arasındaki ilişkiyi inceler. Gezegensel sağlık, doğal sistemlerin insan kaynaklı bozulmalarıyla ilişkili potansiyel sağlık zararlarıyla açıkça ilgilenir. Bu sebeple, gezegensel sağlığın insan sağlığı odağı, bu alanı tıp fakültesi eğitimi bağlamına iyi uyarlanmış hale getirir. Bu karne boyunca, bu denli geniş konu yelpazesine atıfta bulunmak için gezegensel sağlık terimini kullanıyoruz, ancak ölçeklerin karşılanması için kaynakların açıkça "gezegensel sağlık" terimini içermesi gerekiyor.
- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti:** Academy of Royal Colleges tarafından tanımlandığı gibi, sürdürülebilir sağlık hizmeti, sağlık hizmeti ortamlarındaki ekonomik, çevresel ve sosyal kısıtlamaları ve talepleri dengeleyerek gelecek nesiller için kaliteli bakımı temin etme becerisini sağlamayı içerir. Sürdürülebilir bir sağlık sistemi, nüfusun sağlığını korur, hastalık yükünü azaltır ve sağlık hizmetlerinin kullanımını en aza indirir.
- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE):** Mevcut ve gelecekteki sağlık profesyonellerini, sağlık profesyoneli eğitimi yoluyla çevresel olarak sürdürülebilir hizmetler sunmak için bilgi, tutum, beceri ve kapasite ile donatma süreci olarak tanımlanır ve böylece sağlık hizmetlerinin devasa çevresel etkisini azaltmak için çalışır. Gezegensel Sağlık Eğitimi, bu eğitimin kendi başına bir hedef olmaktan ziyade bu eğitimin tamamlayıcı bir parçasıdır. Bunun nedeni Gezegensel Sağlık bilgisinin gerekliliği , sürdürülebilirlik sağlık hizmetlerinin gerekliliğini tam olarak anlayabilmeye ve bunun yanında sağlığı tam olarak korumak ve geliştirmek için gereken daha geniş bilginin bir parçası olmaya bağlı olmasıdır. Özetle, SSE aşağıdaki Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Merkezi'nin üç öncelikli öğrenme hedefi kapsamındadır ve Gezegensel Sağlık Eğitimi ilk öğrenme hedefinde yer alır ve 2. ve 3. öğrenme çıktılarına ulaşmak için temel bir gerekliliktir:

1. Çevre ve insan sağlığının farklı düzeylerde nasıl etkileştiğini tanımlayın.

2. Sağlık sistemlerinin çevresel sürdürülebilirliğini iyileştirmek için gereken bilgi ve becerileri açıklayın.

3. Bir hekimin sağlığı koruma ve geliştirme görevinin, insan sağlığının yerel ve küresel çevreye bağımlılığıyla nasıl şekillendiğini tartışın.

- **Tıp Fakültesi ve Kurum:** Karnede “tıp fakültesi” belirtildiğinde, bu yalnızca Tıp Fakültesi tarafından sunulan müfredat ve kaynakları ifade eder ve üniversitenin diğer bölümlerinden (örneğin lisans bölümleri (ABD), diğer ilgili bölümler (örneğin Halk Sağlığı, Nüfus Sağlığı bölümleri) Buna karşılık karnede “kurum” belirtildiğinde üniversiteyi daha geniş anlamda kastediyoruz. Tıp öğrencileri tarafından uygun bir şekilde erişilebilen herhangi bir kaynak, kaynağın kurum içinde nereden geldiğine bakılmaksızın veya özellikle tıp öğrencilerine yönelik olup olmadığına bakılmaksızın bu ölçüğü karşılayabilir.
- **Çevresel geçmiş(Müfredat Bölümünde ölçek#19):** Bu, sağlık görevlilerine hastaların maruziyetlerini ve çevresel risk faktörlerini ortaya çıkaran tıbbi karşılaşmalar sırasında sormaları öğretilen bir dizi sorudur. Tarihsel olarak, bu, pestisitler, asbest ve kurşun gibi maruziyetlerin dikkate alınmasını içermiştir, ancak iklim değişikliğinin şekillendirdiği modern çağda, orman yangını dumanına maruz kalma, hava kirliliği ve sel sonrası küf gibi şeyleri içerecek şekilde genişletilebilir. Temel bileşenler arasında yaşam boyu ikamet yeri, mesleki geçmiş, yiyecek ve su kaynakları (örneğin endüstriyel besleme operasyonlarından elde edilen et, kirliliği düzenli balıkçılık, temiz içme suyuna erişim) ve hava kirliliğine maruz kalma yer alır.
- **Seçmeli Ders :** "Seçmeli" kelimesi, bir tıp öğrencisinin katılmayı seçebileceği ancak çekirdek müfredatta zorunluluk olmayan isteğe bağlı bir ders veya ders serisini ifade eder. Genel olarak, bu seçmeli dersler klinik öncesi müfredatta yer alır ancak okula göre değişir.
- **Staj:** Bu, ABD'de tıp öğrencilerinin bulunduğu departmanlara atıfta bulunmak için kullanılan bir terimdir, örn. Pediatri, Genel tıp, Psikiyatri. Birleşik Krallık'ta bunlara rotasyonlar veya yerleştirmeler denir.
- **Diğer hususlar:**Tıp fakültenizde iki farklı müfredata sahip birden fazla "yol" varsa (örneğin, Harvard Tıp Fakültesi'nde bir Pathways ve HST müfredat alanı vardır), her alan için bir karne doldurmayı veya yalnızca bir karne ve puanların farklı olduğu durumlarda her bir alan tarafından alınan puanların ortalamasını alın (örnek olarak 2021 Harvard ve Oxford karnelerine bakın).

Gezegensel Sağlık Müfredatı

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, ilgili gezegensel sağlık konularının tıp fakültesi müfredatına entegrasyonunu değerlendirir. Bugünün tıp öğrencileri, iklim ve diğer çevresel değişikliklerin sağlık üzerindeki etkileriyle mücadelede ön saflarda yer alacak. Bu nedenle, tıp öğrencilerinin bu değişikliklerin sağlık üzerindeki etkilerini bilecek ve gezegen sağlığı konularını ve ilkelerini daha geniş bir şekilde anlayacak şekilde eğitilmeleri çok önemlidir. Vektör kaynaklı hastalıkların değişen coğrafyası, hava kirliliğinin sağlık sonuçları, çevresel sağlık eşitsizlikleri ve afet müdahale ilkeleri gibi konular her tıp fakültesinin çekirdek müfredatının bir parçası olmalıdır.

Müfredat: Genel

1. <u>Tıp fakülteniz geçtiğimiz yılda öğrencilerine Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti Eğitimi veya Gezegensel Sağlık ile ilgili seçmeli dersler (öğrenci tarafından seçilen modüller) sundu mu?</u>	
3	Evet, tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi/Gezegensel Sağlık olan birden fazla seçmeli ders sundu.
2	Evet, tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi//Gezegensel Sağlık olan bir seçmeli ders sundu.
1	Tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi/Gezegensel Sağlık olan herhangi bir seçmeli ders sunmadı.Ancak içeriğinde gezegensel sağlık dersi olan bir ya da daha fazla seçmeli ders sundu.
0	Hayır, tıp fakültesi gezegensel sağlık temalı ya da içeriğinde gezegensel sağlık/ Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi konusu içeren herhangi bir seçmeli ders sunmadı.
<i>Puan açıklaması:</i> Hayır, tıp fakültesi gezegensel sağlık temalı ya da içeriğinde gezegensel sağlık/ Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi konusu içeren herhangi bir seçmeli ders sunmadı ama seneye planlanan bir ders var.	

Müfredat: İklim Değişikliğinin Sağlık Üzerine Etkileri

2. <u>Tıp fakültesi müfredatınız aşırı sıcak, sağlık riskleri ve iklim değişikliği arasındaki ilişkiyi ele alıyor mu?</u>	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Hava Kirliliği” dersinde sağlık riskleri ve aşırı sıcaklar arasındaki bağlantıdan bahsedilmiştir. Sıcak havada, hava kirliticilerinin sağlığa etkileri üzerine kısaca yer verilmiştir.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Bulaşıcı Hastalık Epidemiyolojisi” dersinde sağlık riskleri ve aşırı sıcaklar arasındaki bağlantıdan bahsedilmiştir. Aşırı sıcak havanın, bulaşıcı hastalıkların mortalitesi üzerine olan etkilerine kısaca yer verilmiştir.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Çevre Sağlığı Ve Çevre Hekimliği” dersinde İklim değişikliği ve Aşırı sıcaklar arasındaki bağlantıdan kısaca bahsedilmiştir.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Meslek Hastalıkları” dersinde sağlık riskleri ve aşırı sıcaklar arasındaki bağlantıdan bahsedilmiştir. Sıcak havanın dermatozlar için risk faktörü olduğuna yer verilmiştir.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Küresel Isınma, İklim Değişikliği ve Sağlık” dersinde iklim değişikliği ve aşırı sıcaklar arasındaki bağlantıdan bahsedilmiştir. Sıcak hava dalgalarının sağlık üzerine etkileri ve buna yönelik halk sağlığı politikalarına kısaca yer verilmiştir.

Dönem 1, Fizyoloji dersinin “Motivasyon ve Dikkat” slaytında aşırı sıcaklar ile sağlık riskleri arasındaki bağlantıdan bahsedilmiştir. Sıcak havanın vücut sıcaklığını etkilemesi durumunda vücudun oluşturduğu cevaplara kısaca yer verilmiştir.

Dönem 2, 5. Komite Mikrobiyoloji dersi Leshmania ve Trypanosoma slaytında iklim değişikliğiyle global leishmaniasis yayılımının artması ile olası sağlık riskine kısaca yer verilmiştir.

Dönem 4, Solunum ve Dolaşım Staj Bloğu, Kardiyoloji modülünde, “Kardiyovasküler Hastalıklardan Korunma” dersinde Kalp Yetmezliği Hastaları için Öneriler Bölümünde aşırı sıcak havaların varlığına göre kalp yetmezliği hastalarının sıvı alımında ve günlük diyetlerinde değişime gidebileceğine değinilmiştir.

Dönem 4, Dahiliye Staj Bloğu, Endokrinolojinin Prensipleri, Hormonlar ve Hormon Etkileri dersinde aşırı sıcaklardan endokrinolojik sistem tarafından fiziksel stres faktörü olarak algılanan bir madde olarak bahsedilmiştir.

3. Tıp fakültesi müfredatınız aşırı hava olaylarının bireysel sağlık ve/veya sağlık sistemleri üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?

3 Bu konu çekirdek müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir.

2 Bu konu çekirdek müfredatta **kısaca** işlenmiştir.

1 Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir.

0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Küresel Isınma, İklim Değişikliği ve Sağlık” dersinde 2 slaytta aşırı hava olaylarının doğrudan sağlık etkilerinden kısaca bahsedilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Çevre sağlığı ve Çevre Hekimliği” dersinde ‘Dünyayı Korkutan 10 Çevre Sorunu’ başlığı altında aşırı hava olayları 2-3 slaytta kısaca ele alınmıştır.</i></p> <p><i>Dönem 1, Halk Sağlığı dersi “Temel Sağlık Hizmetleri” slaytında, sağlığı etkileyen iklim değişikliği, aşırı hava olayları ve çevresel faktörlere bağlı erken ölümlerin meydana gelebileceğine kısaca yer verilmiştir.</i></p> <p><i>5. Dönem acil tıp derslerinden afet tıbbi ve triyajı dersinde aşırı hava olaylarının sebep olabileceği sorunlara değinilmiş, afet triyajı nasıl alınmalı anlatılmıştır.</i></p> <p><i>Dönem 2, Gastrointestinal sistem kurulunda fizyoloji dersinde vücut temperaturü ve düzenlenmesi slaytında kısaca aşırı hava sıcaklıklarının bireysel sağlığa etkilerinden bahsedilmiştir.</i></p>	

4. <u>Tıp Fakültesi müfredatınız iklim değişikliğinin bulaşıcı hastalıkların değişen modelleri üzerindeki etkisini ele alıyor mu?</u>	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Küresel Isınma, İklim Değişikliği ve Sağlık” dersinde tek bir slaytta ‘İklim değişikliği ve Ekosistemle İlişkili Sağlık Etkileri’ başlığında, su ve besinlerle bulaşan hastalıklara yol açan mikroorganizmaların ekolojilerindeki değişiminden bahsedilmiş ve ilişkili mikroorganizmalara örnekler verilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Bulaşıcı Hastalıklar Epidemiyolojisi” dersinde ‘Su ve Besinlerle Bulaşan Hastalıklar’ başlığı altında tek bir slaytta, bir maddede artan sıcaklıkların etkisine yer verilmiştir.</i></p>	

5. <u>Tıp fakültesi müfredatınız iklim değişikliği ve hava kirliliğinin solunum sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?</u>	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.

2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Hava ,Toprak,Besinler ve Sağlık" dersinde hava kirleticilerinin solunum sağlığı üzerine etkileri detaylı ve uzun bir şekilde anlatılmıştır.</i></p> <p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Hava Kirliliği" dersinde hava kirliliğini sonucu oluşan solunum sistemi hastalıkları detaylı bir şekilde anlatılmıştır.</i></p> <p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Meslek Hastalıkları" dersinde hava kirliliğine ve solunum sistemi hastalıklarına sebep olan etmenler detaylı bir şekilde anlatılmıştır.</i></p> <p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Küresel Isınma , İklim Değişikliği ve Sağlık "dersinde, 'Küresel Isınma ve İklim Değişikliğinin Halk Sağlığına Etkileri' başlığı altında tek bir slaytta bir maddede iklim değişikliğinin solunum sistemi hastalıklarına olan etkisine yer verilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Çevre Sağlığı ve Çevre Hekimliği" dersinde 'Sağlık ve Çevre' başlığı altında tek slaytta hava kirliliğinin solunum sistemi hastalıklarının prognozunda etkili olduğundan kısaca bahsedilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu,Halk Sağlığı modülünde, "Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi" dersinde 'Sağlığın Primordiyal Korunması' başlığı altında hava kirliliğinin olmamasının (temiz hava olmasının) solunum sistemi hastalıklarını azaltmaya yönelik olduğundan kısaca bahsedilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 1, Tıbbi Biyoloji ve Genetik dersi "Poligenetik ve Multifaktöriyel Hastalıklar" slaytında hava kirliliğinin akciğer kanserine sebep olabileceğine tek slaytta yer verilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 3, Pediatri dersinde " Primer İmmün Yetmezlikler" slaytında hava kirliliğinden korunması gerektiği vurgulanmıştır.</i></p> <p><i>Dönem 3, göğüs hastalıkları dersinde "KOAİ" slaytında hava kirliliğinin alevlenmeyi artırdığından bahsedilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 3, patoloji dersinde "Tıkaçıcı Solunum yolları Hastalıkları" slaytında hava kirliliğinin kronik bronşite sebep olduğu detaylı işlenmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 3, göğüs hastalıkları dersinde "Akciğer Tümörleri" slaytında hava kirliliği risk faktörü olarak gösterilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 4, Dahiliye Staj Bloğu, Onkoloji modülünde, "Akciğer Kanseri" dersinde, Akciğer Kanseri Risk Faktörleri bölümünde, hava kirliliği bir risk faktörü olarak belirtilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 4, Dahiliye Staj Bloğu, Onkoloji modülünde, "Kanser Epidemiyolojisi" dersinde "hava kirliliğinden korunma" kanserden korunma faktörleri arasında birincil korunma yöntemi olarak klasifiye edilmiştir.</i></p>	

Dönem 4, Solunum ve Dolaşım Staj Bloğunda, Göğüs Hastalıkları modülünde, “KOAH” dersinde, hava kirliliği, kronik obstrüktif akciğer hastalığının(KOAH) çevresel risk faktörlerinden birisi olarak sınıflandırılmıştır.

Dönem 4, Pediatri Staj Bloğunda, Pediatrik Göğüs Hastalıkları modülünde, “Çocuklarda Akut Alt Solunum Yolu Enfeksiyonları” dersinde, Pnömoni kısmında; dış ortam hava kirliliği, sosyal/çevresel faktörler arasında değerlendirilmiştir.

6. Tıp fakültesi müfredatınız, artan sıcaklıklar da dahil olmak üzere iklim değişikliğinin kardiyovasküler sistem sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?

3 Bu konu çekirdek müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir.

2 Bu konu çekirdek müfredatta **kısaca** işlenmiştir.

1 Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir.

0 Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Küresel Isınma, İklim Değişikliği ve Sağlık” dersinde tek bir slaytta iklim değişikliği ve sıcak hava dalgalarının doğrudan etkilerine örnek olarak kardiyovasküler hastalıklar bir maddede kısaca örneklendirilmiştir.

Dönem 4, Solunum ve Dolaşım Staj Bloğu, Kardiyoloji modülünde, “Kardiyovasküler Hastalıklardan Korunma” dersinde Kalp Yetmezliği Hastaları için Öneriler Bölümünde aşırı sıcak havaların varlığına göre kalp yetmezliği hastalarının sıvı alımında ve günlük diyetlerinde değişime gidebileceğine değinilmiştir.

Dönem 4, Pediatri Staj Bloğu, Pediatrik Kardiyoloji modülünde, “Akut Romatizmal Ateş” dersinde ARA’nın kardinal belirtilerinin sıcaklaşan ortamlarda artabileceğine değinilmiştir.

7. Tıp fakültesi müfredatınız, çevresel bozulma ve iklim değişikliğinin ruh sağlığı ve nöropsikolojik etkilerini ele alıyor mu?

3 Bu konu çekirdek müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir.

2 Bu konu çekirdek müfredatta **kısaca** işlenmiştir.

1 Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir.

0 Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Küresel Isınma, İklim Değişikliği ve Sağlık” dersinde birer madde ile iklim değişikliğinin doğrudan etkilerine örnek olarak

'Sel sonrası post travmatik stres bozukluğu' ve ekosistemle ilişkili sağlık etkilerine örnek olarak 'Göç sonrası psikolojik problemler' verilmiştir.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Su ve Sağlık" dersinde 'Suda psikososyal etkenler' başlığı altında su azlığı, su kesintisi ve suyun özellikleri birkaç maddede bahsedilmiştir.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Toplum Ruh Sağlığı" dersinde 'Yerleşim Yerlerine Göre Risk Grupları' başlığı altında kentsel ve kırsal bölgede sık görülen psikolojik hastalıklardan karşılaştırılarak bahsedilmiştir.

Dönem 1, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları dersi "Stres ve Stres Etmenleri" slaytında çevre kirliliğinin fiziksel stres etmenlerinden biri olduğuna kısaca yer verilmiştir.

Dönem 3 ,1. Komite Çocuk Psikiyatrisi dersi Nörogelişimsel Bozukluklar slaytında çevresel etmenler ve gebelik sırasında toksinlere maruziyetin nörogelişimsel bozukluk oluşumu riskini artırabileceği kısaca yer verilmiştir.

Dönem 3,1. Komite Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları dersi Nörogelişimsel Bozukluklar slaytında Otizm Spektrum bozukluğu ile ilgili genetik etyolojiye çevrenin etkisi bir diyagramda kısaca gösterilmiştir.

Dönem 4, Pediatri Staj Bloğu, Çocuk-Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları modülü, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığında Konsültasyon Liyezon Psikiyatrisi dersinde, Akut Psikoz kısmında toksik maddelerin psikoza tetikleyebileceğinden bahsedilmiştir.

8. Tıp fakültesi müfredatınız sağlık, bireysel hasta gıda ve su güvenliği, ekosistem sağlığı ve iklim değişikliği arasındaki ilişkileri ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir..
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Küresel Isınma, İklim Değişikliği ve Sağlık" dersinde bir madde ile ekosistemle ilişkili sağlık etkilerine örnek olarak 'Gıda kaynaklarının azalması' verilmiştir.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Hava, Toprak, Besinler ve Sağlık" dersinde 'Toprak Kirliliği, Besin Kirliliği ve Gıda Güvenliği' detaylı bir şekilde işlenmiş kirlilik

nedenlerine örnek olarak ekosistemde bozulmalar birkaç slaytta ve iklim değişikliği ise tek bir maddede belirtilmiştir.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Su ve Sağlık” dersinde ‘Su ile ilişkili hastalıklar ve Su güvenliği’, çevresel nedenlerle ve mikroorganizma örnekleriyle 2-3 slaytta ele alınmıştır.

Dönem 1, Tıbbi Biyoloji dersi “Poligenik ve Multifaktöriyel Hastalıklar” slaytında, hava kalitesindeki bozulma ve iklim değişikliğinin multifaktöriyel hastalıklara sebep olabileceği ele alınmıştır.
Dönem 3, mikrobiyoloji dersinde “Viral Gastroenteritler” slaytında su kirliliğinin sebep olabileceği hastalıklara değinildi.

Dönem 3,4. Komite Mikrobiyoloji dersi Barsak Protozoonları slaytı, Hastalık etkeni Protozoonların farklı türlerinin gıdalar ve kirliliği yoluyla bulaşına birden fazla sayfada yer verilmiştir.

Dönem 3,4. Komite Mikrobiyoloji Enterobacterales dersinde kontamine gıda ve sularla bulaşa yer verilmiştir.

Dönem 4, Cerrahi Bilimler Stajı, Kadın Hastalıkları ve Doğum Modülü, “Teratojenler” dersinde su kirliliği kapsamında ortaya çıkan methyl mercury’nin teratojen etkisinden bahsedilmiştir.

Dönem 4, Dahiliye Staj Bloğu, Gastroenteroloji modülü, “İshalli Hastaya Yaklaşım” dersinde, temiz gıda ve temiz su temininin ishalden korunma açısından yeri önemle vurgulanmıştır.

9. Tıp fakültesi müfredatınız, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, yerli topluluklar, çocuklar, evsiz nüfus ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış nüfuslar üzerindeki iklim değişikliğinin aşırı etkisini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Müfredatta bunları kapsayan bir ders, öğrenim hedefi yoktur.

10. Tıp fakültesi müfredatınız, küresel olarak iklim değişikliğinin eşit olmayan bölgesel sağlık etkilerini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Küresel Isınma , İklim Değişikliği ve Sağlık” dersinde ‘İklim Değişikliğiyle İlgili Sapmalar’ başlığı altında birkaç slaytta detaylı işlenmiştir.

Müfredat: Çevre Sağlığı ve Antropojenik Toksinlerin İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri

11. Tıp fakültesi müfredatınız, endüstri kaynaklı çevresel toksinlerin (örn. hava kirliliği, böcek ilaçları) üreme sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Meslek Hastalıkları” dersinde mesleki ürünler sistem hastalıkları başlığı altında kadmiyum bileşiklerinin prenatal etkilerinden ve kadmiyuma maruz kalan bireylerin bilgilendirilmesi gerektiğinden bahsedilmiştir.

Dönem 1, Tıbbi Biyoloji dersi, “Prenatal Tanı ve Metodları” slaytında, gebelikte teratojenlere maruz kalmaya prenatal tanı endikasyonları başlığı altında kısaca yer verilmiştir.

Dönem 4, Cerrahi Bilimler Staj Bloğu, Üroloji modülünde, “Erkek İnfertilitesi” dersinde çevresel toksinlerin erkekte infertilite nedeni oluşturabileceğine kısaca 1 madde ile değinilmiştir.

Dönem 4, Cerrahi Bilimler Staj Bloğu, Kadın Hastalıkları ve Doğum modülü, “Teratoloji” dersinde çevresel toksinlerden, malformasyon nedenleri arasında kısaca bahsedilmiştir.

Dönem 4, Cerrahi Bilimler Staj Bloğu, Kadın Hastalıkları ve Doğum modülü, “İnfertilite” dersinde, kuru temizleme solventleri, ağır metaller, pestisitlerin ve bisfenol A Nın infertiliteyi etkileyen çevresel faktörlerden olduğu belirtilmiştir.

12. Tıp fakültesi müfredatınız, üniversitenizin çevresindeki nüfus ile ilgili,önemli insan kaynaklı çevresel tehditleri ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.

0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, “Su ve Sağlık” dersinde KTÜ tıp Fakültesinin bulunduğu il olan Trabzonda geçmiş yıllardaki su kaynaklı salgınlar ile ilgili ‘Trabzon Vakfıkebir ilçesi Akut Gastroenterit salgın incelemesi-Kasım 2006’ ve ‘Trabzon ili Sürmene ilçesi Nörovirüs Salgını incelemesi -Temmuz 2010’ vaka çalışmaları 2 slaytta kısaca anlatılmıştır.</i>	

13. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak Yerli bilgi ve değer sistemlerinin önemini ne ölçüde vurguluyor?	
3	Yerli bilgi ve değer sistemleri, tıp fakültesinin gezegensel sağlık eğitimi boyunca entegre edilmiştir.
2	Gezegensel sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak yerli bilgi ve değer sistemleri, çekirdek müfredatta kısaca yer almaktadır.
1	Gezegen sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak yerli bilgi ve değer sistemleri, seçmeli derslere dahil edilmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<i>Puan açıklaması: Müfredatta bunları kapsayan bir ders, öğrenim hedefi yoktur.</i>	

14. Tıp fakültesi müfredatınız, antropojenik çevresel toksinlerin, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, çocuklar, evsiz nüfuslar, Yerli halklar ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış topluluklar üzerindeki büyük etkisini ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<i>Puan açıklaması: Müfredatta bunları kapsayan bir ders, öğrenim hedefi yoktur.</i>	

Müfredat: Sürdürülebilirlik

15. Tıp fakültesi müfredatınız, bitkisel bazlı bir diyetin çevre ve sağlık açısından ek yararlarını ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.

2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Aşağıda bitkisel beslenme ile ilgili örnekler mevcuttur ancak hiçbirinde çevresel ek faydalardan bahsedilmemiştir.</i></p> <p><i>Dönem 1, Sağlıklı Beslenme panelinin “Beslenme ve Beslenme Durumunun Değerlendirilmesi” slaytında beslenme durumunun değerlendirilmesi ve sağlıklı bir diyet oluşturulmasının sağlıklı olmanın sürdürülmesinde ilk basamak olduğu ele alınmıştır.</i></p> <p><i>Dönem 1, Obezite panelinde “ Beslenme Tedavisi” başlığı altında obez bireylerin tedavisi için bitkisel besin tüketiminin artırılması gerektiğine kısaca yer verilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 4, Cerrahi Bilimler Staj Bloğunda, Kadın Hastalıkları ve Doğum modülünde, “İnfertilite “ dersinde, bitkisel diyetin üreme sağlığı açısından yararlı olabileceğine kısaca değinilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 4, Dahiliye Staj Bloğu, Onkoloji modülünde, “Kanser Epidemiyolojisi” dersinde, bitkisel ağırlıklı diyetin kanserin önlenmesi üzerine etkilerine değinilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 4, Solunum Dolaşım Staj Bloğu, Kardiyoloji modülünde, “Kardiyovasküler Hastalıklardan Korunma” dersinde DASH diyeti bölümünde, bitkisel ağırlıklı diyetin hipertansiyonun önlenmesinden bahsedilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 4, Dahiliye Staj Bloğu, Endokrinoloji modülünde, “Sağlıklı Beslenme Paneli” dersinde, DSÖ’nün Sağlıklı ve Dengeli Beslenme Önerileri kısmı altında bitkisel diyetlerin öneminden bahsedilmiştir.</i></p>	

16. Tıp fakültesi müfredatınız sağlık sektörünün karbon ayak izini ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Puan açıklaması: Müfredatta bunları kapsayan bir ders, öğrenim hedefi yoktur.</i></p>	

17. Tıp fakültesi müfredatınız , sürdürülebilir klinik uygulamaların aşağıdaki bileşenlerine çekirdek müfredatı içerisinde yer veriyor mu ? (her biri için ayrı puan)
--

2	Aşırı tıbbileştirme, aşırı inceleme/tetkik ve/veya aşırı tedaviden kaçınmanın sağliksal ve çevresel ek yararları
2	İlaçların çevresel etkisinin ve aşırı reçete yazmanın iklim sağlığına zarar vermenin nedenleri olmaları. Alternatif olarak, mümkün olduğunda reçete yazmayı ve bunun çevresel ve sağlıkla ilgili ek yararlarını öğretmek bu ölçęęi tamamlayacaktır.
1	Tip 2 diyabet için uygun durumlarda egzersiz veya yoga dersleri gibi farmasötik olmayan durum yönetiminin; mental sağlık için bahçe işleri gibi sosyal grup faaliyetlerinin; bisiklet programları gibi aktif ulaşımın, sağliksal ve çevresel açıdan ek faydaları. Bu, Birleşik Krallık'ta yaygın olarak sosyal reçete yazma olarak bilinir.
1	Cerrahi sağlık hizmetlerinin gezegensel sağlık ve iklim krizi üzerindeki çevresel etkisi ve bunun nasıl hafifletilebileceği
1	Anestezi gazlarının , sağlık sisteminin karbon ayak izi üzerindeki etkisi ve total intravenöz anestezi veya azaltılmış sera gazı emisyonları ile çevreye daha az zararlı anestezi gaz seçeneklerinin seçilmesi gibi anestezinin çevresel etkilerini azaltmanın yolları
1	Solunum cihazlarının sağlık hizmetinin karbon ayak izi üzerindeki etkisi ve ölçülü doz inhalerlere göre kuru toz inhalerlerin çevresel avantajı.
1	Kliniklerde atık üretimi ve klinik faaliyetlerde israfı azaltmaya yönelik stratejiler (örn. servislerde veya polikliniklerde tek kullanımlık ürünler)
	<p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Aile Hekimliği modülünde, "Periyodik Sağlık Muayeneleri" dersinde, dördüncül korumayı ' bireyleri tıbbi müdahalelerden, iyiden daha fazla zarar verebilecek olanlardan korumak için alınan önlem ' olarak tanımlamıştır.</i></p> <p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Aile Hakimliği modülünde, "Biyopsikososyal Yaklaşım" dersinde, biyopsikososyal yaklaşımın kişinin beden, ruhen ve sosyal olarak iyi olması esasına dayandığından ve hasta merkezli yaklaşım sergilenmesinden detaylı bahsedilmiştir.</i></p> <p><i>Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde, "Sağlık Açısından Atık Yönetimi" dersinde, tıbbi atıklardan, depolamalarından ve uzaklaştırılmalarından detaylı bir şekilde bahsedilmiş, atıkların çevresel zararı olmayacak şekilde kontrollü giderilmesine yönelik önerilerde bulunmuştur. İsrafi azaltmaya yönelik stratejilerden bahsedilmemiştir.</i></p> <p><i>Dönem 2, hastalıkların biyolojik temelleri kurulunda mikrobiyoloji dersinde biyogüvenlik ve biyolojik materyalle çalışma ilkeleri slaytında klinik atık üretiminden ve israfı azaltmaya yönelik olarak bazı klinik atıkların geri dönüştürülmesinden bahsedilmiştir.</i></p>

Müfredat : Klinik Uygulamalar

18. Hasta görüşmelerine yönelik eğitimler için, tıp fakültenizin müfredatı, hastalarla iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkileri hakkında konuşma stratejileri sunuyor mu?

2	Evet, çekirdek müfredat hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içerir.
1	Evet, seçmeli dersler hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içerir.
0	Hayır, hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içermez..

Puan açıklaması: Müfredatta bunları kapsayan bir ders, öğrenim hedefi yoktur.

18. Hasta görüşmelerine yönelik eğitimlerde, tıp fakültenizin müfredatı, çevresel öykü veya maruz kalma öyküsü almak için stratejiler sunuyor mu?

2	Evet , çekirdek müfredat çevresel öykü almak için stratejileri içerir.
1	Sadece seçmeli dersler çevresel öykü almak için stratejileri içerir.
0	Hayır, müfredat çevresel öykü almak için stratejileri içermez.

Dönem 5, Toplum ve Aile Hizmetleri Staj Bloğu, Halk Sağlığı modülünde bir grup öğrenci 'Çevresel öykü alma becerisi uygulama' ödevi olarak örnek bir anamnez formu hazırlamışlardır ve diğer öğrencilere sunmuşlardır.

Dönem 4, her staj bloğunda bahsi geçen staj içerisinde karşılaştığımız hasta profillerine uyumlu bir anamnez alma dersleri mevcut. Bu derslerde de oldukça ayrıntılı anamnez alma becerisi biz öğrencilere kazandırılmaktadır. Anamnez formlarımız, maruziyete yönelik; hastanın mesleği, özgeçmişi, tedavi öyküsü gibi önem arz eden başlıklar bulundurmaktadır.

Müfredat: Gezegenel Sağlık için İdari Destek

20. Tıp fakülteniz şu anda Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimini (SSE) /gezegenel sağlık eğitimini uygulama veya iyileştirme sürecinde mi?

4	Evet, tıp fakültesi şu anda SSE/gezegensel sağlık eğitiminde büyük iyileştirmeler yapma sürecindedir.
2	Evet, tıp fakültesi şu anda SSE/gezegensel sağlık eğitiminde küçük iyileştirmeler yapma sürecindedir.
0	Hayır ,gezegenel sağlık eğitiminde devam etmekte olan iyileştirmeler yoktur.

Puan açıklaması: Dekanlığımızda bu konular ile ilgili değerlendirmeler ve çalışmalar devam etmektedir.

21. Daha önce belirtilen Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata dikey olarak ne kadar iyi entegre edilmiştir?

6	Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata iyi entegre edilmiştir.
4	Bazı Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata uygun şekilde entegre edilmiştir.
2	Gezegensel sağlık/SSE entegre değildir ve öncelikle bağımsız ders(ler)de ele alınır.
0	Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi çok az var/hiç yok.

Özellikle hava kirliliği gibi konular dikey olarak entegre edilmişken diğer konulara sadece Dönem 5 Halk Sağlığı stajında yer verilmiştir.

22. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin tıp öğrenimi boyunca içerik olarak dahil edilmesinden sorumlu olacak ve özel olarak denetleyecek bir fakülte üyesi istihdam ediyor mu?

1	Evet, tıp fakültesinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredat entegrasyonunu denetlenmesinden sorumlu belirli bir fakülte/personel üyesi vardır.
0	Hayır , tıp fakültesinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredat entegrasyonunu denetlenmesinden sorumlu belirli bir fakülte/personel üyesi yoktur.

Puan açıklaması: Hayır , tıp fakültesinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredat entegrasyonunu denetlenmesinden sorumlu belirli bir fakülte/personel üyesi yoktur.

Bölüm Toplamı (72 üzerinden 37)

37

İnterdisipliner Araştırma

Bölüme Genel Bakış: *Bu bölüm, tıp fakültesinde ve daha geniş bir kurumda interdisipliner gezegensel sağlık araştırmalarının niteliğini ve niceliğini değerlendirir.* Sağlık ve çevre arasındaki etkileşimler karmaşık ve çok faktörlüdür. İklim değişikliği, çevre bilimi perspektifinden kapsamlı bir şekilde incelenmiş olsa da, gezegensel sağlık gelişmekte olan bir alandır. Yetenekli **araştırmacılara** ve araştırma kaynaklarına sahip önde gelen sağlık kurumları olarak tıp fakülteleri, iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkilerini ve antropojenik çevresel toksinleri inceleyen araştırmalara yatırım yapmalıdır. Bu yükümlülük özellikle güçlüdür çünkü toplum ve politika yapıcılar, insan sağlığı üzerindeki etkileri vurgulandığında iklim değişikliğine karşı daha dikkatlidirler.

1. Tıp fakültenizde gezegensel sağlık araştırması ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırması yapan araştırmacılar var mı?	
3	Evet, tıp fakültesinde birincil araştırma odağı gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri olan öğretim üyeleri var.
2	Evet, tıp fakültesinde gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırmalar yürüten öğretim üyeleri var, ancak bunlar onların birincil araştırma odağı değil.
1	Kurumda gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmacıları var ama hiçbirinin tıp fakültesiyle ilişkisi yok.
0	Hayır, kurumda veya tıp fakültesinde şu anda gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmacıları yok.

Tıp Fakültesi Halk Sağlığı ana bilim dalındaki çevre sağlığı ile ilgili araştırmalar yapmış ve yapan öğretim üyeleri var.

2. Kurumunuzda interdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için özel bir departman veya enstitü var mı?	
3	İnterdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için ayrılmış en az bir bölüm veya enstitü vardır.
2	İnterdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için ayrılmış bir bölüm veya enstitü yoktur ancak gelecek 3 yıl içinde açılması planlanmaktadır.
1	Bir İş ve Çevre Sağlığı departmanı var, ancak gezegensel sağlık araştırmaları için interdisipliner bir departman veya enstitü yok.
0	Özel bir departman veya enstitü yok.

Karadeniz Teknik Üniversitesi bünyesinde "Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi" bulunmaktadır. Merkezin misyonu bölge, kırsal/kent ölçeğinde doğal ve yapılı çevre sorunlarının belirlenmesi ve çözümüne yönelik disiplinler arası projeler geliştirmek; çevre ve şehircilik alanlarında planlama ve tasarım faaliyetlerini yürütmek; kamu kurumları, belediyeler ve özel kuruluşlarla iş birliklerini koordine etmek ve alana ilişkin bilimsel araştırma ve uygulamalarla ülkenin bilgi birikimine katkı sağlamaktır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi bünyesinde Teknoloji Transferi Uygulama ve Araştırma Merkezinde bazı gezegensel sağlık araştırmaları da Tıp fakültesi ile birlikte yürütülmektedir.

--

3. İklim değişikliğinden ve çevresel adaletsizlikten orantısız bir şekilde etkilenen toplulukların tıp fakültenizdeki araştırma gündemi hakkında fikirler sunduğu veya kararlar aldığı bir süreç var mı?

3	Evet, iklim ve çevre adaletsizliğinden etkilenen topluluk üyelerinin iklim+çevre araştırmaları gündemi hakkında karar alma yetkisine sahip olduğu bir süreç var.
2	Evet, iklim ve çevre adaletsizliğinden etkilenen topluluk üyelerinin iklim+çevre araştırma gündemi hakkında tavsiye verdiği bir süreç var.
1	Hayır, ancak topluluk üyelerinin araştırma gündemi hakkında tavsiyede bulunmaları veya kararlar almaları için bir süreç oluşturmaya yönelik mevcut çabalar var.
0	Böyle bir süreci oluşturmak için herhangi bir süreç ve çaba yoktur.

Puan açıklaması: Böyle bir süreci oluşturmak için herhangi bir süreç ve çaba yoktur.

4. Kurumunuzun geçmiş ve devam etmekte olan çevre ve sağlık araştırmalarını merkeze alan bir gezegensel sağlık web sitesi var mı?

3	Kullanımı kolay , yeterince kapsamlı ve gelecek etkinlikleri, kurumunuzdaki gezegensel sağlık liderlerini ve ilgili finansman fırsatlarının hepsini içeren sağlık ve çevre ile ilgili çeşitli kampüs kaynaklarını merkezileştiren bir web sitesi vardır.
2	Sağlık ve çevre ile ilgili çeşitli kampüs kaynaklarını merkezileştirmeye çalışan bir web sitesi var, ancak kullanımı zor, güncellenmemiş veya yeterince kapsamlı değil.
1	Kurumun sağlık ve çevre ile ilgili bazı kaynakları içeren bir Sürdürülebilirlik Ofisi web sitesi vardır.
0	Bir web sitesi yoktur.

Puan açıklaması: Karadeniz Teknik Üniversitesi bünyesinde "Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi" bulunmaktadır. Websitesinde çeşitli kaynaklara ulaşılabilir.

5. Kurumunuz yakın zamanda gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı mı?

4	Evet, tıp fakültesi geçen yıl gezegensel sağlık ile ilgili konularda en az bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı.
3	Evet, kurum geçen yıl gezegensel sağlık ile ilgili konularda en az bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı.

2	Evet, kurum son 3 yıl içinde gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferansa ev sahipliği yaptı.
1	Kurum doğrudan herhangi bir konferansa ev sahipliği yapmadı, ancak yerel bir gezegensel sağlık etkinliği için mali destek sağladı.
0	Hayır, kurum son üç yılda gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferansa ev sahipliği yapmadı.
<i>Puan açıklaması: Hayır böyle bir konferansa ev sahipliği yapmadı.</i>	

6. Tıp fakülteniz ulusal veya uluslararası bir gezegensel sağlık veya SSE organizasyonunun üyesi mi?	
1	Evet, tıp fakültesi ulusal veya uluslararası bir gezegen sağlığı veya SSE kuruluşunun üyesidir
0	Hayır , tıp fakültesi böyle bir organizasyonun üyesi değil.
<i>Puan açıklaması: Evet, Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Planetary Health Alliance 'ın üyesidir.</i>	

Bölüm Toplamı (17 üzerinden 5)	5
---------------------------------------	----------

Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, tıp fakültesinin gezegensel sağlık ile ilgili toplumsal hizmetlere ve savunuculuk çabalarına katılımını değerlendirir. Gezegensel sağlığı araştırmak ve öğretmek gereklidir, ancak yeterli değildir. Kurumların ayrıca çevresel sağlık zararlarından en çok etkilenen topluluklarla doğrudan ilişki kurması da önemlidir. İklim değişikliği büyük ölçüde güce ve kaynaklara sahip olanlar tarafından yaratılan bir sorun olsa da, etkileri orantısız bir şekilde yetersiz kaynaklara sahip nüfuslar ve beyaz olmayan topluluklar üzerinde etkili oluyor. Kurumlar, çevresel sağlık tehditleri hakkında bilgi paylaşmak, değişimi birlikte savunmak ve öğrencilere bu çalışmanın bir parçası olmaları için fırsatlar sağlamak için iklim değişikliği ve kirlilikten etkilenen yerel topluluklarla ortaklıklar kurmalıdır.

1. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için toplum örgütleriyle işbirliği yapıyor mu?	
3	Evet, tıp fakültesi, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için birden fazla toplum örgütüyle aktif bir şekilde ortaktır.
2	Evet, tıp fakültesi, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için bir toplum örgütüyle aktif bir şekilde ortaktır.
1	The institution partners with community organizations, but the medical school is not part of that partnership. Kurum toplum örgütleriyle ortaktır,ama tıp fakültesi bu ortaklığın bir parçası değildir.
0	Hayır, böyle aktif bir partnerliği yoktur.

Puan açıklaması: Hayır,böyle aktif bir partnerliği yoktur.

2. Tıp fakülteniz gezegensel sağlık ile ilgili halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenliyor mu?	
3	Tıp fakültesi, her yıl en az bir kez halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenler.
2	Tıp fakültesi yılda en az bir kez halka açık kurslar veya etkinlikler düzenler , ancak bunlar öncelikle bir halk izleyici kitlesi için oluşturulmaz.
1	Kurum, halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenlemiştir, ancak tıp fakültesi bu kursların veya etkinliklerin planlanmasında yer almamıştır.
0	Kurum/tıp fakültesi, halka yönelik bu tür kurslar veya etkinlikler düzenlemedi.

Puan açıklaması: KTÜ Farabi Hastanesi Atık Yönetimi Birimi her sene , Belediye ile birlikte halkın da katılımına açık olan "sahilde çevre temizleme" etkinliği düzenler.Ayrıca fakültemize bağlı Farabi hastanesindeki sağlık çalışanları, sosyal medyada bir hesap oluşturmuştur.İnstagramda "ktufarketfarkyarat" kullanıcı adıyla oluşturulan bu hesapta çevre kirliliğine karşı bilgilendirici ve teşvik edici materyaller düzenli olarak paylaşılmaktadır.

3. Tıp fakülteniz, duyurularında gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili konuları düzenli olarak ele alıyor mu?

2	Evet, tüm öğrenciler düzenli olarak gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konulu duyurular alır.
1	Evet, bazen gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konuları duyurularda yer alır.
0	Hayır, öğrenciler gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konulu duyurular almaz.

Puan açıklaması: Hayır, öğrenciler gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konulu duyurular almaz.

4. Kurum veya tıp fakültesine bağlı hastane gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki bilgi ve becerilerinin mesleki kariyerleri boyunca güncel kalmasını sağlamak amacıyla mezuniyet sonrası bireyleri hedefleyen mesleki eğitim faaliyetlerinde bulunuyor mu?

2	Evet, kurum veya tıp fakültesi hastanesi, gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili olarak, en az biri gezegen sağlığına odaklanan olmak üzere, mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için birden fazla yüz yüze veya çevrimiçi kurs sunmaktadır.
1	Evet, kurum veya tıp fakültesi hastanesi, gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili olarak mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için bir kurs sunmaktadır.
0	Mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için bu tür erişilebilir kurslar yoktur.

Puan açıklaması: Mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için bu tür erişilebilir kurslar yoktur.

5. Tıp fakültenizde veya tıp fakültesine bağlı hastanenizde, hastalar için çevresel sağlık maruziyetleri hakkında erişilebilir eğitici materyaller mevcut mu ?

2	Evet, fakülteye bağlı tüm hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.
1	Fakülteye bağlı bazı hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.
0	Hayır,fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değil.

Puan açıklaması: Değil.

5. Tıp fakültenizde veya tıp fakültesine bağlı hastanenizde, hastalar için iklim değişikliği ve sağlık üzerindeki etkileriyle ilgili erişilebilir eğitici materyaller mevcut mu ?

2	Evet, fakülteye bağlı tüm hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.
1	Fakülteye bağlı bazı hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.

5. Tıp fakültenizde veya tıp fakültesine bağlı hastanenizde, hastalar için iklim değişikliği ve sağlık üzerindeki etkileriyle ilgili erişilebilir eğitici materyaller mevcut mu ?

0

Hayır,fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değil.

Puan açıklaması: Hayır.

Bölüm Toplamı (14 üzerinden 3)

3

Gezegensel Sağlık Öğrenci Girişimlerine Destek

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, ödenek, burslar, programlama ve öğrenci grupları gibi öğrenciler tarafından yönetilen gezegen sağlığı girişimlerine yönelik kurumsal desteği değerlendirir. Gezegensel sağlık genç bir alandır ve iklim değişikliğinin yoğun bir şekilde şekillendirdiği bir gelecekle karşı karşıya olan gençler olarak, öğrenciler genellikle bir kurumda bununla ilk ilgilenenlerden olmaktadır. Kurumlar, öğrencilerin sürdürülebilir kalite iyileştirme girişimlerine katılmaları, ilgi alanlarındaki danışmanları keşfetmeleri ve gezegensel sağlık projeleri için ödenek almaları için destek sağlamalıdır.

1. Tıp fakülteniz veya kurumunuz, bir sürdürülebilirlik girişimini / kalite iyileştirme projesini hayata geçirmekle ilgilenen tıp öğrencilerine destek sunuyor mu?	
2	Evet, tıp fakültesi veya kurum, bir sürdürülebilirlik girişimlerini/kalite iyileştirme projelerini hayata geçirmeleri için hibeler sunar ya da sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projeleri çekirdek müfredatın bir parçasıdır.
1	Tıp fakültesi veya kurum sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projelerini teşvik eder (staj için veya dikey olarak gereklilikleri yerine getirmek için) ve öğrencilerin bu projelerde başarılı olmalarına yardımcı olacak kaynaklar sunar, ancak öğrenci hibeleri ve katılma zorunluluğu yoktur.
0	Hayır, ne tıp fakültesi ne de kurum sürdürülebilirlik girişimleri veya sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projeleri için fırsatlar ve destekler sunmuyor.

Puan açıklaması: Kurum "Sıfır Atık" ve "İklim Uyum" projeleri kapsamında projeler açmıştır, ancak bunlar tıp öğrencilerine özel değildir.

2. Kurumunuz tıp öğrencilerine gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma yapma fırsatları sunuyor mu?	
2	Kurumun , gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırması yapmakla ilgilenen öğrenciler için özel bir araştırma programı veya bursu vardır.
1	Öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma yapmaları için araştırma fırsatları vardır, ancak bunları boş zamanlarında bunları araştırmaları ve yürütmeleri için öğrenci girişimleri/toplulukları olmasını gerektirir.
0	Öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmalarına katılmaları için fırsatlar sunulmamaktadır .

Puan açıklaması: Tıp fakültesi Halk Sağlığı ana bilim dalı gezegensel sağlık ile ilgili araştırma yapmak isteyen öğrencileri araştırma projelerine dahil edebilir veya birlikte araştırma geliştirmeyi değerlendirebilir.

3. Tıp fakültesinin, tıp öğrencilerinin gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri faaliyetleri ile ilgili özgül bilgileri ve tıp fakültesi içerisindeki danışmanları bulabilecekleri bir web sayfası var mı? Örneğin, gerçekleştirilen projeler, tıp fakültesinde devam eden mevcut girişimler ve/veya potansiyel danışmanların iletişim bilgileri.

2	Tıp fakültesinin, ilgili girişimler hakkında güncel bilgileri ve potansiyel danışmanların iletişim bilgilerini içeren, gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili özgül bilgiler içeren tıp fakültesine ait bir web sayfası vardır.
1	Tıp fakültesi içinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki projeler ve danışmanlar hakkında bazı bilgiler içeren tıp fakültesine ait bir web sayfası var, ancak sayfa özgül bilgiler açısından eksiktir .
0	Tıp fakültesine özgü gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki projeler ve danışmanlar hakkında bazı bilgilere ulaşmak için bir web sayfası yoktur .

Puan açıklaması: Tıp fakültesine özgü gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki projeler ve danışmanlar hakkında bazı bilgilere ulaşmak için bir web sayfası **yoktur**.

4. Tıp fakültenizde, fakülte danışmanları tarafından desteklenen gezegensel sağlık katılımını, bursunu ve kampüste savunuculuk kültürünü geliştirmeye odaklanmış kayıtlı öğrenci grupları var mı?

2	Evet ,tıp fakültemde fakülte tarafından desteklenen gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu var.
1	Evet ,tıp fakültemde fakülte tarafından desteklenmeyen gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu var.
0	Hayır,tıp fakültemde gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu yok.

Puan açıklaması: Fakültemizde böyle bir öğrenci organizasyonu yok.

5. Müfredat iyileştirmesini ve/veya en iyi sürdürülebilirlik uygulamalarını savunmak için tıp fakültesinde veya kurumda karar verme kurulunda görevli olan, sürdürülebilirlik görüşlerini temsil etmekten sorumlu bir öğrenci var mı?

1	Evet, tıp fakültesinde veya kurumsal karar alma konseyinde/kurulunda görev yapan bir öğrenci temsilcisi bulunmaktadır.
0	Hayır, böyle bir öğrenci temsilcisi yoktur.

Puan açıklaması: Hayır, böyle bir öğrenci temsilcisi yoktur.

6. Geçen yıl, kurumun aşağıdaki kategorilerde bir veya daha fazla müfredat dışı gezegensel sağlık programı veya girişimi oldu mu? (her biri 1 puan)

1	Öğrencilerin bahçeler, çiftlikler, topluluk destekli tarım (CSA), balıkçılık programları veya kentsel tarım projeleri gibi organik tarım ve sürdürülebilir gıda sistemlerinde deneyim kazanabilecekleri projeler.
1	Hedef kitle olarak öğrencilerin bulunduğu gezegensel sağlıkla ilgili paneller, konuşmacı serileri veya benzer etkinlikler.
1	Öğrencilerin, doğrudan yerel bir çevre adaleti topluluğunun üyelerinden karşılaştıkları iklim ve çevre sorunlarını ve sağlık profesyonellerinin bu maruz kalma ve etkileri ele almak için topluluklarıyla nasıl ortaklık kurabileceklerini öğrendikleri etkinlikler.
1	Hedef kitle olarak öğrencilerin bulunduğu gezegensel sağlıkla ilgili kültürel sanat etkinlikleri, performanslar ve enstalasyonlar.
1	Antropojenik çevresel etkilere karşı toplum dayanıklılığı oluşturmakla ilgili yerel gönüllülük fırsatları.
1	Kır veya açık hava programları (ör. öğrenciler için yürüyüş, sırt çantasıyla gezinti, kano veya diğer gezileri organize eden)
<i>Puan açıklaması:</i>	

Bölüm Toplamı (15 üzerinden 3)

3

Bunların dışında bahsetmek istediğiniz tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ek öğrenci girişimi kaynakları var mı? Öyle ise , lütfen bunun altına açıklayın.

Kampüs Sürdürülebilirliği

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, tıp fakültesi ve/veya kurum tarafından sürdürülebilirlik girişimlerine verilen desteği ve katılımı değerlendirir. Sağlık sektörü, sera gazı emisyonlarının yanı sıra yerel, bölgesel ve küresel ekosistemlere zarar veren kirliliğe önemli bir katkıda bulunuyor. Sağlık, doğası gereği yoğun kaynak gerektiren bir çaba olsa da, sağlık sektörü dünyayı daha sürdürülebilir bir geleceğe taşımaya hazır. Bu, enerjimizi nereden aldığımızdan altyapımızı nasıl inşa ettiğimize ve hangi şirketlere yatırım yaptığımız kadar sistemlerimizin nasıl çalıştığının her yönünü incelemeyi içerecektir. Tıp fakültelerimiz, kliniklerimiz ve hastanelerimiz sürdürülebilir uygulamalar için standartları belirlemeli ve çevresel etkinin en aza indirilmesi söz konusu olduğunda diğer sektörlerle nelerin mümkün olduğunu göstermelidir.

1. Tıp fakülteniz ve/veya kurumunuzun bir Sürdürülebilirlik Ofisi var mı?	
3	Evet, kendini kampüs sürdürülebilirliğine adanmış birden fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi bulunmaktadır. Sürdürülebilirlik Ofisi tüm kampüse hizmet veriyorsa hastanede ve/veya tıp fakültesinde sürdürülebilirlik için atanmış en az bir personel bulunur.
2	Kampüs sürdürülebilirliğine adanmış bir veya daha fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi vardır, ancak tıp fakültesi ve/veya hastane sürdürülebilirliğinden sorumlu belirli bir personeli yoktur.
1	Maaşlı sürdürülebilirlik personeli yoktur, ancak bir sürdürülebilirlik görev grubu veya komitesi vardır.
0	Kampüs sürdürülebilirliğini denetlemekten sorumlu herhangi bir personel veya görev grubu yoktur.
<i>Puan açıklaması: Karadeniz Teknik Üniversitesine ait "Sıfır Atık Koordinatörlüğü" mevcuttur, bünyesinde çevre sağlık teknikeri personeli ve diğer sürdürülebilirlikten sorumlu personeller yer almaktadır.</i>	

2. Kurumunuz/tıp fakülteniz kendi karbon ayak izini azaltma planı ne kadar iddialı?	
5	Kurumun/tıp fakültesinin 2030 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşmak için yazılı ve onaylanmış bir planı vardır.
3	Kurumun/tıp fakültesinin 2040 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşmak için yazılı ve onaylanmış bir planı vardır.
1	Kurumun/tıp fakültesinin 2040 yılına kadar karbon nötr olma hedefi var ancak bu hedefe ulaşmak için bir plan oluşturmadı veya oluşturulan plan yetersiz.
0	Kurum/tıp fakültesi yukarıda listelenen gerekliliklerden hiçbirini karşılamıyor

	<i>Puan Açıklaması: Karadeniz teknik üniversitesinin "Sıfır Atık" ve "Şehir işbirliği" departmanlarının hedefleri var ancak bu planlar yetersiz ve net ifade edilmemiştir.</i>
--	--

3. Tıp fakültesi tarafından eğitim için kullanılan binalar/altyapı (hastane hariç) yenilenebilir enerji kullanıyor mu?	
3	Evet, tıp fakültesi binaları için gerekli enerji'nin %100 'ü yenilenebilir enerjiden karşılanıyor.
2	Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının >%80'ini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor.
1	Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının >%20'sini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor.
0	Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının <%20'sini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor.

Puan açıklaması: Karadeniz Teknik Üniversitesi kampüsü içerisindeki güneş enerji panelleri dışında tesis içi yenilenebilir enerji kaynağı bulunmamaktadır.

4. Sürdürülebilir bina uygulamalarından tıp fakültenizdeki yeni binaların tasarımı ve inşası ve eski binaların yeniden modellenmesi ile tıp fakültesi kampüsündeki yeni ve eski binalar için yararlanılıyor mu?	
3	Evet, tıp fakültesi kampüsündeki yeni binalar için sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmaktadır ve eski binaların çoğu daha sürdürülebilir olacak şekilde güçlendirilmiştir .
2	Tıp fakültesi kampüsündeki yeni binalar için sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmaktadır, ancak eski binaların çoğu güçlendirilmemiştir .
1	Sürdürülebilir bina uygulamaları yeni binalar için yetersiz veya eksik uygulanmaktadır.
0	Yeni binaların yapımında sürdürülebilirlik dikkate alınmamaktadır.

Puan Açıklaması: Sağlık Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın öncülüğünde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın yardımı ile 'Kamu-Özel Elele Enerji Verimliliğine' Projesi uygulamaya konulmuştur. Yeni yapılan binalarda LEEDS kriterlerinin azami uygulanması zorunludur. Hastanemize eklenecek yeni binaların inşaatı devam etmektedir ve sürdürülebilirlik kriterleri göz önüne alınmaktadır

5. Tıp fakültesi, öğrenciler için çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak ve işe gidip gelmenin çevresel etkisini azaltmak için stratejiler uyguladı mı?

2	Evet, tıp fakültesi, güvenli aktif ulaşım, toplu taşıma veya araba paylaşımı gibi çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak için stratejiler uygulamıştır ve bu seçenekler öğrenciler tarafından iyi bir şekilde kullanılmaktadır. Alternatif olarak, kampüs konumu sürdürülebilir olmayan ulaşım biçimlerine uygun değildir.
1	Tıp fakültesi, çevre dostu ulaşım seçenekleri sağlamak için bazı stratejiler uygulamıştır, ancak seçeneklerin erişilebilirliği veya yapılan reklamı yetersiz kalmıştır..
0	Tıp fakültesi, çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak için stratejiler uygulamamıştır.

Puan Açıklaması: Tıp fakültesi, çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak için stratejiler uygulamamıştır.

6. Tıp fakültenizin organik geri dönüşüm programı (kompost) ve geleneksel geri dönüşüm programı (alüminyum/kağıt/plastik/cam) var mı?

2	Evet, tıp fakültesinde öğrencilerin ve öğretim üyelerinin erişebileceği kompost ve geri dönüşüm programları bulunmaktadır.
1	Tıp fakültesinde öğrencilerin ve öğretim üyelerinin erişebileceği geri dönüşüm veya kompost programları vardır, ancak ikisi bir arada bulunmamaktadır.
0	Tıp fakültesinde kompost veya geri dönüşüm programı yoktur.

Puan Açıklaması: Evet tıp fakültesine geri dönüşüm programı uygulanmaktadır.

7. Tıp fakültesi, kampüs yiyecek ve içecek seçimleriyle ilgili kararlar alırken sürdürülebilirlik kriterlerini uyguluyor mu (örn. yerel kaynak kullanımı, eti azaltma, plastik ambalajı azaltma)?

3	Evet, tıp fakültesi, etsiz günler veya kırmızı etsiz günler de dahil olmak üzere, yiyecek ve içecekler için yeterli sürdürülebilirlik gerekliliklerine sahiptir ve yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir.
2	Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri var, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlı . Tıp fakültesi, yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir.
1	Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri var, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlı . Tıp fakültesi, yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırma çabalarına dahil değildir .

0	Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur .
<i>Puan Açıklaması: Beslenme hizmetleri yönergelerinde atık yağların düzenli olarak toplanması ve ilgili kurumlara gönderilmesi ve atık yönetimi ile ilgili maddeler bulunmaktadır.</i>	

8. Tıp fakültesi veya kurum, ürün tedariki ile ilgili kararlar alınırken sürdürülebilirlik kriterlerini uyguluyor mu?	
3	Evet, tıp fakültesi ürün tedariki için yeterli sürdürülebilirlik gerekliliklerine sahiptir ve tedarikin sürdürülebilirliğini artırma çabaları içindedir.
2	Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri vardır, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlıdır . Tıp fakültesi, tedarikin sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir.
1	Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri vardır, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlıdır . Tıp fakültesi, tedarikin sürdürülebilirliğini artırma çabalarına dahil değildir .
0	Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur.
<i>Puan Açıklaması: Hayır.</i>	

9. Tıp fakültesinde düzenlenen etkinlikler için sürdürülebilirlik gereklilikleri veya yönergeleri var mı?	
2	Tıp fakültesinde düzenlenen her etkinlik, sürdürülebilirlik kriterlerine uymalıdır.
1	Tıp fakültesi, sürdürülebilirlik ölçütlerine uymayı şiddetle tavsiye eder veya uymaya teşvik eder, ancak bunlar zorunlu değildir.
0	Tıp fakültesi etkinlikleri için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur.
<i>Puan Açıklaması: Hayır.</i>	

10. Tıp fakültenizin laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacak programları ve girişimleri var mı?	
2	Evet, tıp fakültesinin laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacak programları ve girişimleri vardır.
1	Laboratuvar alanlarının çevre açısından nasıl daha sürdürülebilir hale getirileceğine dair yönergeler var, ancak programlar veya girişimler yok.
0	Tıp fakültesinde laboratuvar alanlarını daha sürdürülebilir hale getirmek için hiçbir girişim yoktur.
<i>Puan Açıklaması: Tıp fakültesinin laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yönelik atıkların ayrıştırılması ve geridönüştürülmesine yönelik bir girişim üniversitenin ilgili birimleri tarafından yürütülmektedir.</i>	

11. Kurumunuzun bağış portföyü yatırımları arasında fosil yakıtlı şirketler var mı?

4	Kurum, fosil yakıtlardan tamamen arındırılmıştır ve elden çıkarılan fonları yenilenebilir enerji şirketlerine veya yenilenebilir enerji kampüsü girişimlerine yeniden yatırıma taahhüdünde bulunmuştur.
3	Kurum tamamen fosil yakıtlardan arındırılmıştır.
2	Kurum, fosil yakıt şirketlerinden kısmen arındırıldı veya tamamen elden çıkarma taahhüdünde bulundu, ancak şu anda hala fosil yakıt yatırımları var.
1	Kurum, fosil yakıt şirketlerinden arındırılmadı, ancak öğretim üyeleri ve/veya öğrenciler bunları elden çıkartmak için organize bir savunuculuk yürütüyor.
0	Evet, kurumun fosil yakıt şirketleri ile yatırımları var ve bunu değiştirmek için herhangi bir çaba gösterilmedi.
<i>Puan Açıklaması: Karadeniz Teknik Üniversitesi ve tıp fakültesinin fosil yakıtlardan kurtulmaya yönelik bir politikasına rastlanılmamıştır.</i>	

Bölüm Toplamı (32 üzerinden 7)**7**

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi için Gezegensel Sağlık Notları

Aşağıdaki tablo, bu tıp fakültesine özel Gezegensel Sağlık Karnesindeki Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi için bireysel bölüm notlarını ve genel kurumsal notu göstermektedir.

Section	Ham puan %	Harf Notu
Gezegensel Sağlık Müfredatı(30%)	$(37/72) \times 100 = 51.78\%$	C
İnterdisipliner Araştırma (17.5%)	$(5/17) \times 100 = 29.41\%$	D
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk(17.5%)	$(3/14) \times 100 = 21.4\%$	D-
Gezegensel Sağlık Öğrenci Girişimlerine Destek (17.5%)	$(3/15) \times 100 = 20\%$	D-
Kampüs Sürdürülebilirliği (17.5%)	$(7/32) \times 100 = 21.9\%$	D-
Kurum Notu	$(50 \times 0.3 + 35.2 \times 0.175 + 21.4 \times 0.175 + 20 \times 0.175 + 21.9 \times 0.175) = 32.6\%$	D

Karne Eğilimleri

Bölüme Genel Bakış

Bu grafik, [KURUM ADI]'nın Gezegensel Sağlık Karnesi girişimine katıldığı yıllara ait genel ve bölüm notlarındaki eğilimleri göstermektedir.

